

LONDÝNSKÉ LISTY

London Letters Fortnightly Review

Issued by Joseph Bělina, 13 Fernside Avenue, London, N.W.7. Phone MILI Hill 4024

ROČNÍK II

V LONDÝNE 13. BŘEZNA 1948

ČÍSLO 43

American-Czechoslovak Trading Co., Inc.

ZASILÁ BEZCELNĚ DO ČESKOSLOVENSKA
A DO OSTATNÍ EVROPY

DÁRKOVÉ BALÍČKY

Z USA A TAKTĚŽ PRIMO Z PRAHY.

- CIGARETY a POTRAVINY
- ČOKOLADU "STOLLWERCK"
- 100 lbs Ia KANAD. PSENIC. MOUKY
- PNEUMATIKY PRVNICH AMER. ZNACEK
- LÁTKY IA EXPORTNÍ KVALITY
- ŠÍCÍ STROJE

PORADÍME VASIM ZNÁMYM V AMERICE

1319 First Avenue, New York 21

Telef. RHineland 4-7656 4-7796

N.Y.

Anglo-Czech Trading Corporation Ltd

GENERÁLNÍ ZASTOUPENÍ
VEDOUCÍCH ČESKOSLOVENSKÝCH
PODNIKŮ

SKLO, PORCULAN, BIŽUTERIE, HRACKY,
TEXTILNÍ ZBOŽÍ, SPINADLA,
JÍZDNÍ KOLA A JINÉ

172 Bishopsgate, London, E.C.2

Telephon : Bishopsgate 9841-42

Hamilton Carhartt Manufacturing, Ltd.

VEDOUCÍ KANADSKÁ VÝROBA PRACOVNÍCH OBLEKŮ
Trade Union Label

Carhartt Building, 535 Queen Street East, Toronto 2, Canada.

Adelaide 2487-2488

PRVNÍ ČESKOSLOVENSKÁ RESTAURACE

Ředitel Maxim Gluck

STŘEDISKO ČESKOSLOVENSKÉ SPOLEČNOSTI
V LONDÝNE

PRVOTŘÍDNÍ ČESKÁ KUCHYŇ · CHLAZENÉ PIVO
KDYŽ V LONDÝNE—TAK U GLUCKA !

Portsea Hall 61 Edgware Road, Marble Arch
Tel. Paddington 3710 London, W.C.2

EUROPEAN PASTRIES

VÁS OBSLOUŽÍ
PRVOTŘÍDNÍM PĚCIVEM
VSEHO DRUHU

1 Nugent Terrace
(off Abercorn Place)
London, N.W.8

EUROPEAN RESTAURANT

VÁS UVÍTÁ
DOBROU KUCHYŇÍ

28 Thurloe Street
London, S.W.7
Kensington 5523

Čechoslavia London Ltd.

SKUPINOVÉ NÁKLADY MEZI VELKOU
BRITANNIÍ A ČESKOSLOVENSKEM VE
ZVLÁŠTNÍCH VOZECH BEZ PREKLADANÍ

VÝHODNÉ SAZBY

VEŠKERÉ INFORMACE
CECHOSLAVIA LONDON LTD.

184 WARDOUR STREET
LONDON, W.1

Telephon Gerrard 4905
Telegramy Cechslavia Wesdo

LONDÝNSKÉ LISTY

London Letters Fortnightly Review

Issued by Joseph Belina, 13 Fernside Avenue, London, N.W.7. Phone MIL1 Hill 4024

ROČNÍK II

V LONDÝNĚ DNE 1. KVĚTNA 1948

ČÍSLO 9

K 1. květnu 1948.

Májové oslavy přestaly býti již po první světové válce výsadou československého dělnictva. 1. květen byl oslavován všemi politickými stranami, a stal se měřítkem jejich síly a aktivity. Tím byl podstatně změněn původní bojový význam 1. května, který mu byl dán sociálně demokratickým dělnictvem.

I po druhé světové válce byl 1. květen oslavován všemi politickými stranami. Londýnského roku naléhalo sice jednotné odborové hnutí, aby se mohlo státi jediným organizátorem májových oslav. To se však nepodařilo, poněvadž ostatní prohlédli oč jde. Pomocí jednotného odborového hnutí měly býti z májových oslav učiněny podniky komunistické strany. A tak ještě londýnského roku byl 1. květen změřením síly všech politických stran v ČSR.

Letos budou májové oslavy "jednotné". Je to přirozený důsledek únorového komunistického puče. Nikdo jiný než komunisté nemohl a nesměl by se dnes odvážiti uspořádati 1. květnu vlastní tábor lidu. Patrně bude dovoleno jenom směšným figurám, udánlivě zastupujícím nekomunistické strany z táborových tribun znovu osvědčit oddanost Klementu Gottwaldovi a komunistické straně. Vděčně to učiní, poněvadž jim příliš záleží na tom, aby doklady o jejich spolupráci s nacistickými okupanty zůstaly nadále pečlivě uloženy v archivu komunistické strany.

1. Máj bude tedy letos oslavou vítězství československých komunistů. Ve jménu socialismu bude oslavováno nastolení policejního režimu a udušení politických svobod, za které právě čeští dělníci manifestovali celá desetiletí na svých májových slavnostech. Uslyšíme tvrzení o konečném vítězství socialismu, aniž by se našel někdo, kdo by odkryl skutečné důvody, které vedly k potlačení demokracie v Československu. Byly to obavy komunistů před porážkou ve svobodných demokratických volbách. Tento fakt je důsledně zakrýván křikem o reakci, která prý ohrožovala provedení sociální reformy a bránila uskutečňování dalších. A nenajde se bohužel asi nikdo, kdo by ukázal na bezradnost komunistů právě při uskutečňování socialisačních reforem.

Jako doklad o nutnosti únorového puče bude opět uváděno schválení zákona o národním pojištění a zákona o nové pozemkové reformě, jichž přijetí, podle komunistů, bránila "reakce". Poďíváme se zblízka na ten podvod.

Když na jaře loňského roku sociální demokraté společně s národními socialisty naléhali na urychlené projednávání zákona o národním pojištění, nevěděli komunisté o jaký zákon jde. Gottwald prohlásil že "lítají v povětří". Když se pak přece jen podařilo dosáhnouti vypracování návrhů, ležely tyto v zásuvce Klementa Gottwalda, jenž důsledně neodpovídal na naléhání o jejich projednání. Toto zdržování bylo již součástí

případovaného podvodu. Návrh zákona o nové pozemkové reformě byl již předložen sociálními demokraty v červenci minulého roku v parlamentě. Na projednávání tohoto zákona naléhaly všechny nekomunistické politické strany. Komunisté tomu zabránili, stejně tak jako projednávání zákona o národním pojištění. Oba návrhy náležitě zmrzačené byly nyní s velkou slávou uskutečněny s tím, že dříve bylo třeba "likvidovat reakci." Neštěstím československého lidu bylo právě to, že mohl poznati prakticky nesprávnost komunistické these, podle které jen násilná revoluce může uvolnit cestu k socialistickému pokroku. Bez násilné revoluce a při zachování alespoň základních demokratických principů byla v Československu prováděna socialisace. To bylo veliké nebezpečí pro komunistickou stranu, která tím ztrácela oprávněnost své existence a věděla dobře, že důsledky se mají projevit v letošních květnových volbách. To však bylo také nebezpečí pro celý mezinárodní komunismus. Aby byla zachráněna prestiž komunismu bylo nutno likvidovat demokracii v Československu. Tím větší však je zločin na československém lidu. Ani zbabělí příkyvovači, kterých se v Československu bohužel našlo tak mnoho, nemohou zakrýt pravdu.

1. Máj byl dnem, kdy čeští dělníci manifestovali vždy nejenom za své hospodářské a sociální požadavky, ale také za politické svobody a demokracii. V nesvobodném Československu nebude svobodný 1. květen.

Dimitrov v Praze.

V Praze se po několika letech sešli dva staří známí, Gottwald s Dimitrovem. Dimitrov přijel podepsati přátelskou smlouvu bulharsko-československou. Bylo mnoho slávy statečnému bojovníku proti nacismu, který se proslavil tím, že mohl beztrestně vydati Göringovi v Lipsku. Tisíce, dnes diskriminovaných bojovníků proti nacismu, kteří ztrávilí leta v koncentračních táborech a nyní byli vyloučeni z národa a nahrazeni kolaboranty s nacisty, pozorovali jistě toto přijetí s různými pocity. Dimitrov přece však nedosáhl ani tentokrát svého cíle. Návrh bulharsko-československé smlouvy, jak jej původně navrhl Gottwaldovi minulého roku, byl československou vládou již tehdy odmítnut. Přijetí bulharského návrhu by zavazovalo Československo k podpoře dobrodružné politiky Dimitrova na Balkáně zejména vůči Řecku. Gottwald si nebyl tehdy jist, zda může být odmítnuto a přesvědčil se dříve v Moskvě, zda-li návrh Dimitrovův musí Československo přijmout. S radostí pak přijal zprávu, že Sověty doporučují Českoslo-

vensku uzavřít s Bulharskem smlouvu, v níž by nepřijímalo větší závazky než ty, které obsahují dosavadní spojenecké smlouvy Československa s ostatními slovanskými státy. Při tom zůstalo zřejmé i nyní a uzavřená smlouva jest spojeneckou smlouvou pouze pro případ válečné akce s Německem. Skromný výsledek pražské návštěvy i neuctivé chování presidenta republiky vůči bulharské delegaci napravil však Gottwald tím, že dal Dimitrovovi na Staroměstském náměstí zahrát "Šumí Marica...." Dobří Slované pry plakali.

Opět Koniášové.

Na konferenci "Uměleckých a školních pracovníků" v Plzni prohlásil zástupce ministra informací, že se očekává nový rozmach osvětové práce. Veškerou osvětovou práci je však třeba prolnout duchem unorového vítězství." To ovšem předpokládá, jak dále zdůraznil, že veškeré knihovny" je třeba očistit od kýchče, literárního braku a knih politicky závadných.

Nepochopili únor.

Akční výbor Zemské školní rady zabýval se očistnou akcí mezi učiteli. Bylo odstraněno zatím 300 učitelů různých kategorií pro politickou nespolehlivost.

Po komunistickém puči v Československu jsou státy t. zv. "lidové demokracie" všechny pevně v rukou Sovětů. Itálie měla pak býti prvním státem západní Evropy, kde se měli komunisté pokusiti o nastolení "lidové demokracie", aniž při tom mohli využít svých posic ve vládě a státním aparátu. Hospodářská situace Itálie, kde je téměř 1 milion nezaměstnaných a neurovnané sociální poměry, vytváří vhodné podmínky pro komunistickou agitaci. Tak jako v řadě jiných zemí je jednotné odborové hnutí v rukou komunistů. Komunistům se také podařilo dosáhnouti dohody s vůdcem socialistické strany Nennim o vytvoření jednotné kandidátky lidové fronty, ve které mimo komunistů a Nenniho socialistů je ještě několik bezvýznamných skupin.

Předpoklady pro úspěch této lidové fronty byly značné. To si uvědomovala celá italská pravice, které stojí v čele křesťanství demokracie s předsedou nynější vlády de Gasperim. De Gasperi se stal již dávno před volbami mluvčím téměř celé nekomunistické italské veřejnosti. K jeho popularitě v Itálii mezi příslušníky ostatních stran i indiferecentními značně přispívá, na italské poměry nezvykle skromný soukromý život, rovněž tak persekuce, kterou prošel v době fašistického režimu.

Italské volby se tak staly plebiscitem, ve kterém bylo rozhodováno o tom, zda-li v Itálii má býti udržena dosavadní vláda de Gasperioho nebo nastolen režim "lidové demokracie". De Gasperi se těšil neomezené morální i materiální pomoci Vatikánu. Psychologicky byl podporován Spojenými státy a celým západem, který pochopil, že agrese komunistů po pádu Československa musí býti jednou zastavena. Příslib Terstu Itálii vykonal svůj psychologický účinek, který nijak nezmírnil Tito svým rozpačitým ujišťováním o ochotě Jugoslaviie k dohodě s Itálií. Prozíraví politikové v Itálii se musí ještě dlouho vyvarovat usilí o dobré vztahy k Jugoslavií.

Ještě několik dnů před volbami ohlašoval Palmiro Togliatti v Neapoli velké vítězství lidové fronty, které uváděl v číslicích vysoko nad 50 % všech odevzdaných hlasů. Náznaky italských komunistů, že jsou rozhodnutí při příležitosti italských voleb dosáhnouti rozhodující politické moci ve státě, způsobil leckde ve světě paniku. Nikoliv však v Itálii. Pozorovatel italských voleb mohl zjistiti, že celá volební kampaň probíhá podivuhodně klidně, a nijak neodůvodnila poplašné zprávy ve světě. Komunisté povykovali nejenom na svých projevech, ale i na volebních schůzích ostatních stran. Vyznačovali se však značným respektem k italské policii, která neměla důvodů k žádným pronikavým zákrokům během celé volební kampaň. Výsledky italských voleb bylo lze zhruba předpokládat s rozhovorů s průměrnými Italy již předem.

Nejzajímavější je však pro nás zjištění, že jedním z nejsilnějších argumentů proti italské lidové frontě byl unorový puč komunistů v Československu a smrt Jana Masaryka. Nebylo jednoho předvolebního projevu, kde by tato fakta nebyla použita jako zbran proti italským komunistům a Nennimu. Na všech svých projevech se museli italské komunisté hájit za zločin svých československých soudruhů. Z volebních plakátů všech nekomunistických stran byli voliči vyzýváni k poučení z československých událostí. Togliatti tak může Gottwaldovi poděkovati za službu, kterou prokázal de Gasperimu.

Pozoruhodné jsou výsledky nově se tvořící italské socialistické strany Saragata a Lombarda, která dosáhla téměř 2 milionů hlasů. Saragat je vůdcem milánských socialistů. Milán byl vždy místem, kde v Itálii socialistické hnutí bylo nejsilnější. V březnu lonského roku se odtrhl

... od Nenniho a vytvořil vlastní socialistickou stranu. Nennimu vytýkal, že připravuje splynutí socialistické strany s komunisty. Jeho strana se však opírala především o inteligenci a postrádala dělnických kádrů. Mezi tím však pokračoval vývoj uvnitř Nenniho socialistické strany. Nenni, nazývaný také italským Fierlingem, uzavřel dohodu s komunisty a společně kandidátce pro letošní volby. To způsobilo další třídní. V únoru letošního roku odtrhla se od Nenniho opět značná část strany v čele s jejím bývalým generálním tajemníkem Lombardo. Společně se Saragatem postavili jednotnou socialistickou kandidátku pro letošní volby. Krátká doba, kterou nové, vlastně ještě nehotové hnutí mělo před volbami k organizačním přípravám, nebyla pochopitelně dostačující. Jsou však třetí nejsilnější stranou v Itálii.

De Gasperi dosáhl absolutní většiny v senátě i parlamentě a může vytvořiti vládu jedné strany. Pokusí se však patrně získati pro vládu Saragata a Lombardo. Ti si uvědomují, že výsledky voleb neznamenaají ještě porážku komunistů, jestliže nedojde v Itálii k řešení ožehavých sociálních problémů a zvýšení životní urovně italského dělnictva. Podaří-li jim v nové vládě získati pro toto stanovisko de Gasperiho, byla by jejich vládní účast žádoucí. Jinak by bylo pro ně lépe, kdyby zůstali mimo vládu.

HOSPODÁŘSKÉ ŠKODY ZPUSOBENÉ OKUPACÍ.

Tvrzení Československa, že nacistickou okupací byly republiky způsobeny nedozírné hospodářské škody, nebylo nikdy dosti přesvědčivé. Postrádalo zřetelných důkazů a číselných podkladů. Jako vítězný stát byli jsme ovšem ve výhodné situaci, že tyto důkazy nebyly od nás vyžadovány. Přece však je třeba uvítati pokus generálního ředitele Národní banky dr. Chmely, vyjádřiti hospodářské škody způsobené okupací w číslicích.

Dr. Chmela dělí tyto škody na věcné, které činí celkem 1.289.5 miliard Kč a škody osobní, které podle jeho odhadu dosahují částky 2.840 milionů Kč ročně.

Škody věcné rozděluje do 4 kategorií: do první kategorie zařazuje škody a ztráty vojenské v částce 51 miliard předválečných korun. Se zřetelem k trojnásobnému vzestupu cenové hladiny zvyšuje tuto částku na 153 miliard Kč. Do druhé kategorie zařazuje ztráty měnnové a státní z let 1939 - 45. Tyto škody určuje částkou 397 miliard Kč. Do třetí kategorie shrnuje ostatní věcné škody v částce 360 miliard. Jde o škody, které byly přihlášeny podle dekretu č. 54/45 Sb. Poněvadž v této výši byly škody přihlášeny již v srpnu r. 1945 podle tehdejších cenových poměrů, před provedením měnnové reformy, přepočítává tuto sumu na dnešní kupní sílu Kč na 720 miliard Kč. Do čtvrté kategorie zařazuje pak náklady spojené s opravou dopravního zařízení v dnešní hodnotě 19.5 miliard Kč. Tak dosahuje celkové výše věcných škod 1.289.5 miliard Kč.

Dále se snaží vyčísliti tak zv. škody a ztráty osobní. Jde o náhrady poskytnuté pozůstalým po obětech nacismu, těm, jejichž zdraví bylo poškozeno, takže nastalo snížení pracovní schopnosti/212.000 osob/. Zaopatřovací požitky pozůstalým z prostředků veřejných činí 2.040 milionů Kč ročně. K tomu invalidní renty, které činí 700 milionů ročně. Péče léčebná 100 milionů. Jednoroční náklad činí tedy celkem 2.840 milionů Kč. Dokazuje dále, že výplata těchto zaopatřovacích a invalidních požitků, stejně tak zvýšená léčebná péče o osoby postižené válečným strádáním, vyžádá si celkové sumy 61.800 milionů Kč v době příštích 30 let.

Shrnuje tedy věcné i osobní škody způsobené německou okupací Čes-

koslovensku, dochází dr. Chmela k cifře 1 bilion 351 miliarda 300 milionů Kč a domnívá se, že tato částka by stačila ke krytí skoro dvaceti let celostátních výdajů dnešního rozpočtového rozpjetí.

V zájmu přesnosti bylo by ovšem třeba od uvedené cifry odpočísti hodnotu majetku konfiskovaného Němcům, se kterým hospodaří Fond Národní obnovy a Národní pozemkový fond. I potom zůstane výše hospodářských škod jistě značná. Nesmíme však zapominati, že v porovnání se ztrátami, které utrpěly jiné země válkou nebo okupací, nejsou hospodářské škody způsobené Československu právě nejvyšší.

Poslední vývoj v Československu měl by však vésti k úvahám, jaké škody byly způsobeny nacistickou okupací na charakterech mnohých příslušníků našeho národa. Jsou velké a v číslicích je patrně vůbec nelze vyjádřit.

Hovory o válce.

Z diskuse o možnosti války mezi Sověty a západem zasluhuje si pozornosti článek "Observer" ze dne 25. 4. t. r. "Podmínky míru" v němž se praví:
"Každý ví, že žijeme v nebezpečí války s Ruskem. Jaké jsou ruské intence, nikdo, kromě Kremlu nemůže říci. Je pravda, že válkou proti Německu Rusko velmi ztratilo a je též pravděpodobné, že SSSR nemá ještě atomových zbraní. Přes všechny tyto skutečnosti jsou Rusové ochotni vyprovokovati válku. Jejich poslední kroky v Berlíně a Vídni se pohybují na okraji válečných aktů. Rusové jsou snad ochotni jednat se západem o dvou věcech. Je to především mezinárodní kontrola atomové energie a budoucí uspořádání Německa. Zkušenosti z minulosti jako přátelství Ruska k ozbrojenému Německu v letech 1939 až 1941, kdy toto útočilo plnou vahou na neozbrojené spojence a postup Kremlu v letech 1945-48 nabádají nás však k největší opatrnosti. S Rusy můžeme vyjednávat na skutečné a ne na potenciální základně avšak dříve než Rusové budou mít atomové zbraně.

Za železnou oponou žije žije 270 milionů lidí z nichž dosti značná část jsou nedobrovolní spojenci Ruska. Ti pomáhají Rusku průmyslovou pomocí, ale i tak je tento blok za průmyslovým potenciálem Ameriky a Britského společenství národů. Západní Evropa ovšem

nemá zeměpisnou polohu, která by umožňovala lehkou obranu a obranná linie probíhá asi po čáře Lübeck-Terst. Případná válka mezi západem a Ruskem bude mnohem více válkou ideologickou než jako tomu bylo ve válce minulé. V prvních týdnech války bude celý kontinent bojovat buď proti Rusku nebo s ním.

Ruská námořní síla v severních vodách vzrostla o některé německé lodě, které Němci nemohli pro nedostatek času potopit. Přesto však má loďstvo anglické s loďstvem americkým dosti značnou převahu a bylo by schopno bránit Kanál a přisunové spoje. Ztráta Kontinentu bude odvislá od schopnosti Ameriky rozbit atomovými zbraněmi odpor Euro asijského komunistického panství. Amerika s Anglií by plně mobilisovaly celou tuto záležitost a dovedly ji k nezvratnému konci ve svůj prospěch. Také severní křídlo na Baltu musí být co nejdokonaleji bráněno a nesmí se stát, aby životně důležitý poloostrov Skandinávský padl do rukou nepřátelských sil.

17 západoevropských národů, které se přihlásily k evropskému programu rekonstrukce má kolem 270 milionů obyvatel a pět národů, které podepsaly pakt v Bruselu čítá 106 milionů duší. Dá se očekávat, že i Itálie by se připojila k Západnímu bloku. Dnes však jak armády tak i zbrojní průmysl byly z větší části demobilisovány a britské letectvo, které před třemi roky vyráběly bombardovací letadla vyrábí dnes sečí stroje. Rusko však má tytéž starosti a handicap jako země západní Evropy. Nebezpečí a potíže pro Západ

ní Evropu v několika příštích letech budou v souvislosti její obrany dosti značné, neboť úspěšná ochrana může být uskutečněna pouze za značné pomoci Ameriky. Západní svět se proto učí nové obranné doktríně, která by byla sto zabezpečiti její bezpečnost. Musí to být doktrína, která by zabezpečovala britské imperium v XIX století.

Švejkování nepomůže.

V Praze se zase "švejkuje". Nejnovější vtíp: "Jaký je rozdíl mezi komunistickou stranou a hřbitovem? - Žádný. Musíme tam všichni." Bodré prazany doposud v žádné situaci neopustil humor. Pokud ovšem vtípy a anekdoty zůstávají jedinou formou protestu s novým režimem, je to doklad toho, že strach s kterým komunisté počítali, jen rozpačitě omlouván.

EVROPA SE FORMUJE

Na pozadí tragických událostí v Palestině / Spojené národy svolaly zvláštní shromáždění věnované jen jednání o Palestině / a špendlíkové války v Berlíně a ve Vídni, přehlíží západní Evropa své síly. Bude nejdívnější ironií dějin, podaří-li se Sovětskému svazu, aby svým tlakem vytvářel a uskutečňoval v jedenácté hodině starý sen o sjednocení Evropy. Po prvé od skončení války nabírá Evropa dechu a usiluje o své znovuzrození. Pojem Evropan nabývá životnosti a unavený kontinent začíná měřit své síly. Rozhlíží se kolem sebe a s úžasem zjišťuje, že západní Evropa má 170 milionů obyvatel, že spolu s domíní a koloniemi je to obrovský rezervoir síly duchovní, hospodářské, politické a vojenské. A po dvou strašných válkách, které právě umožnila nejednotnost tohoto kontinentu zřizuje si Evropa orgány své obrody. V Londýně právě zasedá vojenská rada pěti západoevropských států, jež tvoří jádro západoevropské unie. Tyto vojenské porady jsou jen logickým důsledkem poznání, že jednotu Evropy je třeba postavit na pevnou vojenskou základnu, že je třeba vytvořit společný vojenský štáb, vypracovati jednotnou strategii, jednotný výcvik a prostě vytvořiti z branných sil pěti států jednolité vojenský obranný útvar. Stanovisko Spojených států je více než blahovolné a prezident Truman oznámil minulého měsíce, že Spojené státy podpoří žádoucím způsobem a podle situace svobodné národy. Velká Británie a ostatní státy západoevropské unie si uvědomují, že nejlepší vyhlídka jak dosáhnouti dohody se Sovětským svazem je to, že západní Evropa prokáže, že je ochotna a také s to, aby hájila své zájmy a ideály. Západní Evropa se pojišťuje, zároveň však buduje. Vyrůstají přčetné organisace, které mají provádět evropskou hospodářskou obnovu. V Paříži byla ustavena západoevropská hospodářská rada a výzkumný institut pro zkoumání evropských problémů. Starý sen nabývá tvarů a forem.

Mezitím se sešli v Londýně představitelé západoevropských křesťanských církví. Vytvořili křesťanský akční výbor na obranu duchovních hodnot křesťanské civilisace. A v Paříži se právě dohodlo 15 západoevropských socialistických stran, že zřídí stálý úřad, který bude šířit myšlenku evropské unie a studovat problémy s uskutečněním této myšlenky spojené. Na pařížské konferenci bylo také rozhodnuto, že se nemá nadále pokračovati ve spolupráci s východoevropskými socialistickými stranami. V zájmu "jednoty" se dříve planě diskutovalo, načež byla odhlasována jalová resoluce a pak se účastníci rozjížděli aniž by cokoliv pořídili. Dnešní "malá internacionála" umožňuje konečně skutečnou práci a socialistickou evropskou politiku. Nesmí se ovšem vzdávat spolupráce s demokratickými socialisty zemí střední Evropy.

Václav Holub, poslanec Ú.N.S.

Od doby, kdy komunistická strana se přihlásila alespoň formálně k demokratické spolupráci při řízení věcí veřejných, starala se celou svoji vahou, aby vliv parlamentu a politický a hospodářský vývoj republiky byl co nejmenší. Straně založené důsledně na "Führer principu" bylo nepříjemné, když při projednávání zákonných předloh ve sněmovních výborech nebo plenu sněmovny se přišlo na některé nesprávnosti a umyšlené omyly, které mohly podstatně zkržít další její plány. Ministerský předseda a komunističtí ministři- šéfové nejdůležitějších státních rezorů, těžce nesli zásahy Národních shromáždění a snažili se všemožně snížit jeho vliv na minimum. Bylo možno pozorovat, jak postupně se nejdůležitější ústavní orgán obchází a těžiště legislativní činnosti a tvorby zákonů, čím dál tím více se přenáší do vlády, kde komunistická strana měla absolutně a relativně lepší a silnější posici. Sněmovna se tak měla úplně spoutat- po vzoru totálních režimů- a být jen vnějším, zcela dekorativním znakem čs. parlamentní demokracie, aby tak západním státům mohly být úspěšně "vytírány oči."

Ukazovali jsme neustále na tuto smrtelně nebezpečnou tendenci, jsoucepřesvědčení, že přihlášení se komunistické strany k demokracii je sprostý a rafinovaně prováděný podvod a že dříve nebo později podle rozkazu Kremu a Kominformy dají komunističtí vůdcové demokracii výpověď. Několikrát se nám podařilo přesvědčit ostatní nekomunistické poslance o významu a důležitosti parlamentu, kterému musí býti ustavně odpovědná vláda. Bylo to zejména při projednání osnovy o mobilisaci pracovních sil, kdy Gottwald přišel s požadavkem širokých plných mocí mláde, aby tak sněmovna byla postavena na vedlejší kolej.

Tento záměr se nepodařil a Gottwald odtáhl s nepořízenou. Podobné pokusy byly ještě potom při různých příležitostech opakovány. Často se stalo, že proti vůli komunistických poslanců byla osnova sněmovnou vrácena anebo celá přepracována. Také parlament sám některé inicia- tivní návrhy předložil a schválil. V celku lze říci, že při všech slabinách našeho parlamentarismu a při značné síle komunistické strany, zejména v Čechách podařilo se až do komunistického puče autoritu naší sněmovny jakž takž udržet a uchovat.

Komunistickým násilným pučem byl ovšem ze všech volených orgánů postižen parlament nejvíce. Orgán, který je nejviditelnějším a nejvýznamnějším představitelem demokratických řádů ve státě, tvůrcem a a strážcem zákonů a občanských svobod, stal se ubohou a bezmocnou hlasovací mašinou. Ještě nikdy volení zástupci lidu, požívající výsadních práv, v moderních dějinách našeho národa, nehráli tak strašnou a ponižující ulohu. Parlament- ozdoba demokratických států- byl tu degradován na arénu, v níž je dovoleno jen na znamení souhlasu tleskat a zvedat ruce. Také náš občan nikdy neplatil tak zbytečnou a proto drahou instituci.

V dnešní čs. sněmovně jako ve všech, t. zv. sněmovnách, kde se režim opírá o žaláře, pistole, pendreky a tajnou policii se již nesmí beztrestně kritisovat režim a projevovat odlišné mínění. Ať si někdo troufne w bolševickém režimu, který se podvodně nazývá "lidová demokracie" říci, že třeba nesouhlasí s ministerským předsedou a ať někdo , třeba jen zapochybuje o tom, zda Masaryk skončil sebevraždou. Ať někdo zapochybuje také o neomylnosti vůdců v Kremle nebo podvůdců na Balkáně a v Československu. A nebo ať někdo dnes vysloví třeba takovou tvrdou pravdu, jak v době, kdy naši lidé plnili koncentráky a všechny demokra-

tické síly na světě se šikovaly porazit německý fašismus, tehdy v r. 1940 dnes významná komunističtí funkcionáři, Slované a vlastenci v čele s nynějším ministrem zahraničí Clementisem opustili naši čs. zahraniční armádu v Anglii, dokazující, že je to válka imperialistů a kapitalistů, do které německému a českému proletariátu nic není. Ať někdo protestuje proti tomu, jak byla u nás zničena svoboda tisku a slova a jak podvodně se kupčí a fixluje s ušlechtilými pojmy, jako je socialismus a demokracie.

Nic takového se nesmí, protože demokracie obyčejná byla vystřídaná lidovou. Tento parlament již není výrazem vůle svobodného lidu, ale poslušným nástrojem komunistické diktatury. Jen to se smí, co si přeje komunistická strana. Poslanci, kteří odmítli hrát tuto hrůznou a trestuhodnou ulohu a statečně se postavili na odpor, dostali dopis, ve kterém akční výbor zakazuje jakoukoliv politickou a veřejnou činnost. Tato zpráva se současně oznamuje všem bezpečnostním orgánům.

Tak vypadá československý parlament. Jen darebák a bezectný člověk - když poměry zná a nespokojil se zevním dojmem" radostně pochodujících mas" může tento stav hájit a chválit. Československé demokracii bylo odzvoněno.

O poměrech v Labour Party.

Britská dělnická strana musela vyřídit ožehavý problém vnitřní stranické disciplíny. Již delší dobu zápasila strana s t. zv. levicovou opozicí. Loni se strhla veliká bitka, když levicové křídlo žádalo, aby britská dělnická vláda se pokusila o dohodu se Sovětským svazem za každou cenu. Argumenty se velmi podobaly těm, které přednášelo levicové křídlo socialistů více či méně zakukleným způsobem po celé Evropě a které, jak jsme nakonec viděli, znamenaly konec východoevropských socialistických stran. Je již tomu asi rok, co se tato opozice načas odmlčela. Sovětský postup na mezinárodním fóru, zneumožňoval i těm, kteří byli nejvíce naklonění "spolupráci", aby vystupovali jako stoupenci Ruska. Nová vlna opoziční nálady se opět zvedla za voleb do italského parlamentu. Poslanec Platts -Mills a dalších 21 poslanců zaslalo Nenniho socialistické straně telegram, v němž vyjadřuje solidaritu s tímto hnutím. Zákulisí celé akce není dodnes zcela jasné, neboť někteří poslanci se hájí tím, že jejich podpis se na telegramu objevil bez jejich vědomí.

V britském tisku a v Labour Party se rozpoutala nezvykle ostrá

diskuse a výkonný výbor Labour Party sáhl k disciplinárním opatřením. Platts-Mills byl ze strany vyloučen a 21 poslancům bylo pohroženo ultimátem. Ústřední výkonný výbor Labour Party zaslal 21 poslancům, kteří prohlášení Nenniho podepsali, dopis, v němž se jim oznamuje, že budou ze strany vyloučeni, nezaváží-li se, že k podobným činům v budoucnu již nedojde. Opozičníci se znovu sejdou před 6. květnem, načež oznámí své definitivní stanovisko.

Vedení strany se musí také vyrovnat s asi 30 poslanci, kteří se hodlají přes zákaz strany zúčastnit haagského sjezdu, na kterém se má jednat o politice západoevropské jednoty. Sjezd svolává Winston Churchill a vedení Labour Party zakázalo členstvu účast na sjezdu. Jsou obavy, že se vedení organizace zmocní evropské konservativní strany. Složitá mezinárodní situace vytváří v každé straně přehledné problémy. Zdá se, že Labour Party si je vědoma, že je třeba postupovat v této ožehavé chvíli, kdy se tvoří západoevropská jednota s taktem, avšak s rozvahou.

Četní předplatitelé vyhověli naší žádosti a vyrovnali předplatné. Prosimé i ostatní, aby tak laskavě učinili. Děkuje.

Bata

SHOEMAKERS TO THE WORLD

Some styles of shoes can be seen in every corner of the globe. Such shoes are acceptable to every customer, irrespective of tongue or race. Other shoes and styles of manufacture are peculiar to the usage and requirements of one country alone, and have to be specially made by the factories on the spot. Whether it's a style of shoe with a wide world appeal, or made for special climatic or cultural conditions, you are sure to find that Bata either makes it or sells it somewhere in the organisation that is truly world-wide.

Factories and shops in England controlled by:—

THE BRITISH BATA SHOE COMPANY LIMITED, EAST TILBURY, ESSEX

Working Garments for Export

L. KUSTERLE

**OSTRAVA I   VELKÁ 15
CZECHOSLOVAKIA**

ENQUIRIES INVITED

All types of Sportwear

ARNSTEIN & PICK

**PRAGUE VII., NA MANINÁCH 4,
CZECHOSLOVAKIA**

**Importers—Exporters
of Raw Hides and Skins, Furs,
Dyes and Tanning Materials**

**Telephone
71026, 72268**

**Cable Address
"ARPICK" PRAGUE**

ČTVRTLETNÍ PŘEDPLATNÉ: 7s.6d., \$1.50, 7.50 SVÝC. Fr., 7.50 ŠVÉDSKÝCH KORUN, 50 BELG. Fr. 50 KCS.
JEDNOTLIVÁ ČÍSLA SE NEPRODÁVAJÍ.